

ДО:

ПРОФ. Д-Р РУМЕН МЛАДЕНОВ – РЕКТОР НА

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

ПРОФ. Д.П.Н. РУМЯНА ТАНКОВА – ЗАМЕСТИК-РЕКТОР НА ПУ С РЕСОР

СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УПРАВЛЕНИЕ И ПОСТОЯНЕН КОНТРОЛ

НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО И НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

ДОЦ. Д-Р ДИМИТРИНА КАПИТАНОВА – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

УНИВЕРСИТЕТСКАТА КОМИСИЯ ПО ВЪТРЕШЕН ОДИТ

ДОЦ. Д-Р ВЕСЕЛИН КМЕТОВ –

ДЕКАН НА ХИМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ

ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

Д О К Л А Д

№ 10 / 09.12.2021 г.

ЗА ИЗВЪРШЕН ВЪТРЕШЕН ОДИТ НА

ХИМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

ОТ КОМИСИЯ ОТ ВЪТРЕШНИ ОДИТОРИ В СЪСТАВ:

Председател: доц. д-р Ангел Димитров

Членове: 1. проф. д-р Велизар Гочев

2. доц. д-р Ася Виранева

3. гл. ас. д-р Милена Ташева

Комисията от вътрешни одитори, определена със заповед на Ректора, в състав, утвърден от Академичен съвет с решение по протокол № 7/17.02.2020 г., извърши вътрешен одит на Химически факултет (ХФ) на 09.12.2021 г. Одитът се осъществи по план, определен със заповед на ректора № Р33-1869/27.05.2021 г.

1. ЦЕЛ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ

Одитът цели да осъществи проверка на процесите по осигуряването и поддържането на качеството на образователната дейност за професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по...“ в ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“. Обхванатите при одита специалности по образователно-квалификационни и образователно-научни степени включват:

- специалност „Химия и английски език“ за ОКС „Бакалавър“;
- магистърска програма „Обучението по химия в училище“ – насочена както за специалисти, така и за неспециалисти;
- докторска програма „Методика на обучението по химия“.

Програмата и датата за провеждане на одитната процедура са съгласувани с деканското ръководство на ХФ. Одитната процедура започна с изпращане на уведомления за потвърждение във факултета, подлежащ на одит. При откриването на одита бяха дискутирани изискванията за провеждането на одитния ангажимент, неговите цели, обхват и въпросите, свързани с организация за провеждане на отделните срещи. Одитът се проведе по въпросник, съдържащ тридесет и два въпроса по отношение на одитираните процеси и/или дейности в звеното. Към всеки от въпросите (критериите) е прегледан достатъчен по обем и съдържание доказателствен материал, съдържащ се в представените документи.

На 09.12.2021 г. между 11:30-13:30 часа бе проведено заключително заседание на деканското ръководство на одитирания факултет с комисията от одитори, на което бяха обсъдени направените констатации и приложените доказателства. Заседанието бе в онлайн среда. Определени и дискутирани бяха представените предложения за подобрения в СУК от структурното звено, обект на одита.

2. ОБХВАТ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ

Конкретни обекти на наблюдение са посочени в одобрена от Университетската комисия за вътрешен одит стандартизирана програма и обхващат политиката за осигуряване на качеството; разработване и одобряване на учебната документация по специалности; обучение, преподаване и оценяване на студентите; прием, развитие, признаване и сертифициране на студентите; преподавателски състав; учебни ресурси и подпомагане на студентите; управление на информацията; информация за обществеността; текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите; циклично външно осигуряване на качеството.

Технологията на процесния одит включва анализ и преценка на степента на съответствие на процесите и дейностите, извършвани в Химическия факултет на ПУ съобразно вътрешната и външната нормативна уредба, организационната структура и тяхното регламентиране от СУК.

При оценката на процесите в ХФ е използван функционалният подход. Процесите са оценявани според определяне на степента им на съответствие по отношение на възприетите вътрешни правила в Пловдивския университет. При оценката не е наблюдавано изпълнението на дейностите, за да се оцени риска от фактическото изпълнение на операциите. Оценката на процесите е извършена на основата на регистрацията на първична информация за състоянието на проучваните процеси, дейности и звена чрез

предварително разработен въпросник за оценка на съответствието и проверки на място от одитния екип.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДЕН ОДИТ НА ЗВЕНОТО

В изпълнение на заповед на Ректора № Р33-1876/15.06.2020 г. за провеждане на вътрешни планови одити по график, утвърден с решение на АС по протокол № 7/17.02.2020 г., изменен с решение на АС по протокол № 8/01.06.2020 г., Химическият факултет е посетен на 17.12.2020 г. от Комисия от вътрешни одитори в състав, определен с решение на АС по протокол № 7/17.02.2020 г.

След приключване на проверката Комисията от вътрешни одитори е формулирала в свой доклад следните **три предложения за подобряване**:

- 1. Да се актуализира и прецизира в съдържателен план Визията на ХФ за развитие на ПН.*
- 2. Да се оповестят на специализирания сайт резултати от проведените анкетни проучвания за 2019/2020 г.*
- 3. Да се документират писмени отзиви (рецензии, подкрепящи писма) от потребители на кадри, експерти от други ВУ.*

Одиторската комисия формулира *Предложение за обсъждане на идеята за създаване на отделна рубрика „Възпитаници на ХФ“*

Ръководството на Химическия факултет приема направените препоръки при предишния вътрешен одит. В отговор на тези препоръки са предприети адекватни мерки и са взети ефективни управленски решения.

По препоръка 1: Препоръката е в ход на изпълнение. В момента се работи върху актуализирането и прецизирането на Визията за развитие на Химическия факултет, която ще бъде приета на предстоящото Общо събрание на факултета през периода януари - февруари. Очакванията са след постигането на необходимия консенсус за представата /визията/ за развитие на Химическия факултет, базирана на неговата мисия и на стратегическите документи на Пловдивския университет, да бъде формулирана визия, съответстваща на стандартите за формулировка, които са известни от стратегическия мениджмънт, а именно:

- кратка и ясна формулировка;
- предизвикателност и постижимост;
- да се базира на очертаванията на идеализирания бъдещ модел за идентичността на Факултета и на стремежа му към прогрес и развитие.

Препоръка 2 е изпълнена. На сайта на Химическия факултет са оповестени резултатите от проведените анкетни проучвания за 2019/2020 г., даже и от анкетите за първокурсници от 2020/2021 г. и 2021/2022 г. Информацията е налична на следния линк: https://blogs.uni-plovdiv.net/argon/?page_id=363 в раздел доклади на комисията.

Препоръка 3 е изпълнена. Документирани са отзиви от потребители на кадри. Приложени са отзиви на учители относно учебните планове на специалностите от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по химия, както и отзиви на потребители за квалификацията на завърши студенти, реализирали се в сферата на обзаването. В отговор на предложението на одиторската комисия, на сайта на ХФ е създадена страница „Наши възпитаници“ - https://blogs.uni-plovdiv.net/argon/?page_id=6922.

Изпълнението на направените препоръки при предишния одит на ХФ е важна предпоставка за още по-ефективното му функциониране, развитие и управление. Това е видно от представения от ръководството на ХФ доклад за изпълнение на препоръките, както и от прегледът на приложенияте към него, доказателства.

4. ОБОБЩЕНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ НАСТОЯЩИЯ ВЪТРЕШЕН ОДИТ

4.1 Организация по управление на качеството и предприети мерки по изпълнение на препоръките по САНК

От предоставените стратегически документи са видни мисията и визията за развитие на ХФ. Те подлежат на редакция и актуализация на планираното общо събрание на Факултета в началото на 2022 г.

С оглед завършеност на стратегическата рамка за работата и управлението на ХФ, се препоръчва да се разработи Стратегия за развитие на одитираното ПН 1.3. „Педагогика на обучението по...“. Тази стратегия трябва да бъде основана на стратегическите документи за развитието на Пловдивския университет, както и органически свързана с мисиите, визиите и стратегиите за развитие на другите факултети, извършващи обучение в това професионално направление и заложен в техните мандатни програми. Разработването и въвеждането ѝ в действие е и благоприятна предпоставка за високи положителни оценки при бъдещи акредитационни процедури.

В ХФ на Пловдивския университет е създадена необходимата организация по управление на качеството. Функционира Факултетна комисия по качеството /ФКК/, определена със заповед, която е оповестена на специализирания сайт на факултета.

Системата за управление на качеството в ХФ има своята специфика, но и се вписва подходящо в рамките на Университетската комисия по управление на качеството. Налице е необходимата документация, включваща освен Системата, Регламент за прилагането ѝ във Факултета, анкетни карти, доклади и анализи, включващи основната работа на ФКК за адекватно информационно осигуряване на управленския процес в ХФ. Като положителни и специфични добри практики в това направление, следва да се отличат:

- традиционните срещи между Деканското ръководство и студентите по време на студентския празник 8-ми декември, от които могат да се извлекат важни корективи на регистрираните данни в хода на изключително полезни, неформални разговори;
- наличните интернет-форум и фейсбук-група;
- организираните и провежданите извънредни анкетни проучвания с оглед превантивно решаване на специфични, неструктурирани проблеми;
- предоставените възможности за електронно анкетиране на заинтересованите групи.

Специфична добра практика в областта на организацията и управлението на качеството в ХФ е регулираният достъп до конфиденциалната информация в тази важна функционална област. С това се обяснява и липсата на широк достъп до някои документи – например, до протоколите на ФКК. Тази добра практика следва да бъде задълбочено проучена и заимствана и от други факултети и звена на Пловдивския университет.

Като традиционен проблем се очертава не особено високата заинтересованост на студентите от управлението на качеството. Този структуриран проблем, който е типичен за образователната система изобщо – и не само от страна на студентите, но и от страна на другите заинтересовани групи, следва да намери своето нестандартизирано решение в адекватната мотивация на стейкхолдърите за участие в проучванията и изразяване на мнения, предложения и препоръки.

Ръководството на ХФ предприема адекватни решения за изпълнение на мерките по САНК съгласно протокол №20 на Акредитационния съвет на НАОА/29.11.2018 г. Това е видно от доклада-оценка при последвалата акредитационна процедура на одитираното ПН 1.3. Формулираните препоръки, отнасящи се за специалностите от Педагогика на обучението по химия, в този доклад са:

1. В учебния план на специалност „Химия и английски език“ в ХФ да се приложи списък на избираемите и факултативните дисциплини (срок - януари 2022 г.).
2. Да се активизира научноизследователската и проектната дейност на студентите от професионалното направление (срок – постоянен).
3. Да се разшири броят на висшите училища в страната и чужбина, с които ПУ (приоритетно ФТФ, БФ и ХФ) може да осъществява партньорство в рамките на съответната специалност от ПН 1.3, позволяващо академичен обмен с цел обучение и практика и конкурентоспособност на студенти (срок - постоянен).

В изпълнение на първата препоръка от учебната 2021/2022 година е приет актуализиран учебен план за специалност „Химия и английски език“, съгласно изм. и доп. Наредба за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“ от 5.02.2021 г. (Протокол на ФС №227 от 20.04.2021 г.), в който са приложени избираемите и факултативните дисциплини.

Изпълнението на втората препоръка е в ход, за което академичният колегиум на ХФ е създад необходимата специфична, вътрешна нормативна рамка, осигурява необходимите възможности за повишаване на активността на студентите в научноизследователската и проектната дейност и ги мотивира за това.

В изпълнение на третата препоръка, Химическият факултет поднови договора с University of Duisburg, Есен, Германия, за периода 2022 -2029 и сключи още 2 договора с University Jaule I (UJI), Кастелъон де ла Плана, Испания, 2022 – 2023 и Gazi University, Анкара, Турция, 2021 – 2027, в рамките на програмата за академичен обмен Еразъм+, с което се създават условия за изходяща и входяща мобилност на студенти и преподаватели.

В програмната акредитация на докторска програма Методика на обучението по химия в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... през 2021 година са формулирани следните препоръки към ХФ:

1. Да се усъвършенства учебния план на докторска програма, като се внесе яснота относно наименованията на избираемите и факултативните дисциплини, хорариума на предвидените за изучаване дисциплини и хорариума на различните видове дейности и начините за тяхното оценяване. (срок януари 2022 год.).
2. Да се разработят учебни програми по предвидените в учебния план дисциплини. (срок януари 2022 год.).
3. Да се стимулира докторантската мобилност (срок постоянен).
4. Периодично да се провеждат анкетни проучвания с докторантите относно тяхната удовлетвореност от обучението (срок постоянен).
5. На сайта на ПУ да се публикува учебният план на докторската програма (срок февруари 2022 год.).

Работата по изпълнението на препоръките са в ход и учебният план на докторска програма Методика на обучението по химия в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... е обсъден и приет на катедрен съвет в катедра ОНХ с МОХ и

представен за обсъждане на факултетен съвет. Предстои обсъждане и приемане на учебните програми.

Работата по останалите препоръки /№3 и №4/ предстои – с оглед запълването на вакантните места за докторанти по тази ДП с адекватни и подготвени кандидати.

4.2. Учебна документация

Одитната комисия се запозна с представената учебна документация, която е достъпна на дадения линк, наред с другите доказателства и отговори по въпросника за вътрешен одит. За всяка специалност от одитираното професионално направление 1.3., по което провежда обучение ХФ, са налични квалификационни характеристики с формулирани в тях цели на специалността; учебен план с разпределен по всяка дисциплина хорариум за лекции, семинарни и практически занимания и брой кредити по години; учебни програми с тематично съдържание с включена библиографска справка. Обучението на студентите за ОКС в одитираното ПН се провежда при отчитане на съвременните изисквания за придобиване на образователно-квалификационните степени и ОНС. Учебната документация в ХФ се актуализира според действащата нормативна уредба и приетите в ПУ правилници и предлага обучение и квалификация, съответстващи на Националната квалификационна рамка за висше образование и квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.

Във всяка квалификационна характеристика са формулирани точно и ясно целите за съответните специалности. Информация за квалификационните характеристики на различните специалности, както и очакваните компетентности в края на обучението, бъдещите студенти могат да намерят в ежегодния Справочник на кандидат-студента (наличен както на хартиен носител, така и онлайн).

Учебните планове за всички специалности от одитираното направление са структурирани съгласно Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на ВО и съответстват на ECTS-формата.

Учебните програми по отделните специалности в одитираното професионално направление съответстват на приетия ECTS-стандарт. Представените учебни програми съдържат актуална и добре представена библиографска справка.

Прегледът на учебните програми откри някои традиционни недостатъци:

- епизодични прояви на отсъствие на методи и критерии за оценяване на знанията или тяхното недоразписване, технически грешки при формулиране на критериите и показателите в тази област;
- част от приложените учебни програми не са подписани и други технически пропуски.

Като важни силни страни в конкретната област одитираното направление следва да се отличат:

- Интердисциплинарни образователни програми, съвместно разработвани и управлявани с представители на Педагогическия факултет, Филологическия факултет, Биологическия факултет и други звена на Пловдивския университет.
- Висок относителен дял на практическата подготовка в одитираното ПН, който е виден от приложените справки и достигащ до 68% в някои специалности. Изведеният факт е в пълно съответствие с динамичните изисквания на съвременния трудов пазар, но при адекватно решение на съотношението „академично равнище – практическа реализация“.
- Налична информация за съвместимостта на учебната документация с плановете и програми на други ВУ. От приложените справки и предоставената учеб-

на документация са видни заимствани идеи и добри практики от европейски, американски и австралийски университети.

В обобщение, учебният процес в ХФ по одитираното ПН е облечен в необходимата стандартизирана учебна документация, разработена и актуализирана съгласно действащата нормативна уредба и изискванията на заинтересованите групи.

Преподавателският състав на ХФ на ПУ се стреми да обновява програмите по всяка дисциплина от одитираното професионално направление периодично и в цялост - на учебната документация, за да отговарят адекватно както на академичните цели, така и на компетенциите, които завършващите трябва да притежават съобразно изискванията на динамично развиващия се пазар на труда. Това е видно от високите стойности на броя и честотата на промените в учебната документация, които са разглеждани на заседанията на колективните органи на управление в ХФ, за което бяха предоставени справки на одитиращата комисия. За периода 2014-2021 г. на заседания на ФС на ХФ са обсъждани 118 учебни програми в ОКС „бакалавър“, 176 – в ОКС „магистър“ и много учебни планове. Участието на заинтересованите групи в този процес става чрез участието на студенти и докторанти в работата на ФС, ФКК и Факултетната комисия по учебна дейност/ФКУД/. За целта има разработени анкетни карти за учители и наставници, в които те дават висока оценка за образователния продукт на Химическия факултет при Пловдивския университет.

4.3. Преподавателски състав

Обучението по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... в ХФ се извършва от високо квалифициран преподавателски състав, който осигурява качествено обучение и активна научноизследователска дейност. Тук следва да се има предвид, че числеността на академичния състав на ХФ е най-ниска в сравнение с другите факултети на Пловдивския университет. Същевременно, високи са както абсолютните стойности на научната му продукция по рубрики и на участието в различни видове проекти, така и средните стойности на единица от академичния състав по години на одитирания период.

Академичният състав на ХФ се подбира прецизно при спазване на ЗВО и Правилника за развитието на академичния състав на ПУ.

Квалификацията на академичния състав се преценява не само на етап първоначално назначаване, но и в последващи процедури за повишаване в академична длъжност, за придобиване на научна степен „доктор“ или „доктор на науките“ и за периодично атестиране. Повишаването в академична длъжност е сериозен атестат за квалификацията на академичния състав и гарантира качеството на предлаганата от факултета образователна услуга.

Данните за академичния състав, осигуряващ обучението в одитираното направление 1.3. са на специализирания сайт на ХФ, а информация за кариерното развитие на академичния персонал е видна от сайта за развитие на академичния състав. Положителен факт е, че почти всички преподаватели са на I ОТД. Същевременно, от приложените справки е видно 100% съответствие между научната специалност и преподаваните дисциплини в професионално направление 1.3.

На одитиращата комисия бе предоставена подробна, аналитична информация в тази област – списъци на академичния състав, както и данни с информация за възраст, академична длъжност, научна степен и специалност, а също и водените дисциплини по съответните образователни програми, които се одитират.

Преподавателският състав, осигуряващ обучението на специалност „Химия и английски език“ ОКС „Бакалавър“, е представен в приложение *Prepodavатели_XiAE.pdf*. Общият брой преподаватели, осигуряващи обучението е 39 (100%). От тях 38 са на

първи основен трудов договор с ПУ (97,4%), в това число: 5 (13,2%) професори; 14 (36,8%) доценти; 15 (39,5%) главни асистенти с научна степен „доктор“; 1 асистент с ОНС доктор (2,6%) и 3 (7,9%) асистенти. От хабилитираните преподаватели на ОТД в ПУ: 2-ма (11,8%) са придобили научна степен „**доктор на науките**“, а 31 (81,6%) от общия преподавателски състав имат ОНС „**доктор**“. 1 преподавател е хоноруван (доцент, д-р).

Преподавателският състав, осигуряващ обучението по магистърска програма „Обучението по химия в училище“ за специалисти е представен в (*Prepodavатели_OXY_spetzialisti*).

Общият брой преподаватели, осигуряващи обучението е 10. Всички са на първи основен трудов договор с ПУ (100%), в това число: 2 професор (1 дпн); 6 доценти и 2 главни асистенти с научна степен „доктор“. От хабилитираните преподаватели на ОТД един е придобил научната степен „**доктор на науките**“, а останалите преподаватели имат ОНС „**доктор**“. В момента средната възраст на преподавателите е 50 г.

Преподавателският състав, осигуряващ обучението по магистърска програма „Обучението по химия в училище“ за неспециалисти е представен (*Prepodavатели_OXY_nespetzialisti*).

Общият брой преподаватели, осигуряващи обучението е 19 (100%). Всички са на първи основен трудов договор с ПУ (100%), в това число: 3 професори от тях 2 са с научна степен „**доктор на науките**“; 11 доценти и 5 главни асистенти с научна степен „**доктор**“.

Всички задължителни, избираеми и факултативни дисциплини се водят от преподаватели в съответното професионалното направление (*Prepodavатели_OXY_spetzialisti*).

В бакалавърските, магистърските и докторските програми на Химическия факултет преподавателите са със съответстваща на дисциплините квалификация и изследователска активност. Част от доказателствата в това отношение са видни от предложенията на одитиращата комисия, справки с данни за организиране и участия във форуми, за публикации и проекти, както и от отчетите за научноизследователската и проектната дейност в САНИ. Видно е, че академичният състав е участвал общо в 43 вътрешни, 75 национални и 28 международни проекта, което е важна предпоставка за развитието на научната дейност. Други впечатляващи числа са, че 100% от академичния състав на ХФ е включен във вътрешни проекти, а 70% - в международни. Специално внимание заслужава участието на колеги от Химически факултет в проект „МОДЕРНА“ BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ по Оперативна Програма "Наука и образование за интелигентен растеж“.

Резултатът е стотиците публикации през одитирания период, сред които резонно преобладават студиите и статиите – както в международни, така и в национални издания. За периода се отчитат още 33 монографии, студии и учебни помагала. Активно е и участието в научни форуми с общо 454 научни съобщения, 85 доклада и 366 постера. През одитирания период ХФ организира и провежда 2 конференции с международно участие – отделно от форумите за студенти, млади учени, докторанти и постдокторанти.

На база на предложената богата и респектираща информация, следва да се отличи водещата позиция на Химическия факултет в научноизследователската и проектната дейност, не само в рамките на Пловдивския университет, но и на национално и между-

народно равнище. Проблем остава недостатъчно високият интерес към бакалавърската програма в рамките на одитираното ПН 1.3., което е обяснимо с трудността на материята. Същевременно, бутиковото обучение в ХФ предполага и фактическото високо, устойчиво, марково качество.

4.4. Анкетни проучвания

В ХФ през одитирания период регулярно се провеждат анкетни проучвания сред студентите, потребителите на кадри и преподавателите. Резултатите от тях са коректно отразени и обобщени в анализи и доклади, които са подготвяни от ФКК. Анализите и докладите са системно обсъждани на заседания на Факултетния съвет (ФС), както и на заседания на катедрите и на ФКК. След това се публикуват, което е видно от приложените протоколи с направени изводи, както и от предоставените доклади-самооценка.

Сравнително нова практика за ХФ са анкетните проучвания сред преподавателите. Те започват през 2020 г., в подкрепа на което е предоставен протокол с резултати, а през месец декември 2021 г. е планирано и проведено ново такова проучване.

На фона на традиционния проблем за информационното осигуряване на анкетните проучвания сред работодателите, ръководството на ХФ отчита постоянна обратна връзка в одитираното ПН с наставници, директори на училища и експерти, от които се съхраняват отзиви и мнения. Добра практика в ХФ са постоянно организирани и провеждани форуми за управление на връзката с учителите, част от които в бъдещето е и основният продукт от обучението в ПН 1.3.

На база на проведените дискусии във ФКК и при заседанията на колективните органи за управление, своевременно се подготвят и вземат, адекватни на конкретните ситуации, управленски решения. На тези заседания се отчитат, обсъждат и документират мненията на заинтересованите групи относно организацията и качеството на обучението. На последващи заседания се дискутира ефективността от взетите решения и от предприетите мерки за повишаване качеството на обучение и на образователния продукт. Особено внимание се обръща на конкретните препоръки и предложения на заинтересованите групи за повишаване на качеството на обучение, включително и като база за разработване, обновяване и актуализация на учебната документация и т.н.

4.5. Форми на практическо обучение

В Химическия факултет е създадена много добра организация за включване на студентите в различни и актуални форми на практическо обучение. Налице са необходимите графици, отчети и рамкови споразумения.

Въпросът за практическото обучение в ПН в ХФ звучи риторично. Съгласно учебните планове на специалностите в одитираното ПН, се организират и провеждат хоспитиране, текуща педагогическа практика и стажантска практика, наред с другите форми на практическо обучение. В това отношение дадената положителна оценка е още по-актуална при днешните повишени изисквания към по-голямо прагматизиране на университетското висше образование.

Важен проблем остава ресурсното осигуряване на лабораторното оборудване и консумативите за практическите занятия.

Във Факултета се поддържа информационен масив за завършили студенти и тяхната реализация. За целта е разработена анкетна карта и е осигурена текуща обратна връзка със завършилите студенти. Тази добра практика датира от 2002 г. Информация по въпроса за реализацията, професионалния маршрут и кариерата на дипломираните студенти се поддържа и чрез преки контакти с Регионалните управления по образованието /РУО/ и чрез анкети в деня на дипломирането на студентите. Аналогична инфор-

мация се събира, обработва и анализира и за докторантите. Планира се тази информация да се интегрира в бъдещия АЛУМНИ-клуб на Пловдивския университет.

4.6. Студентска и преподавателска мобилност

В ХФ са създадени оптимални условия за осъществяване на студентска и преподавателска мобилност. Те са видни от предоставените протоколи, включително от ежегодните информационни срещи, както и от отчетите на деканското ръководство. На специализирания сайт на Факултета се публикува и актуализира системно информация за възможностите за мобилност. Осигурени са необходимите нормативни предпоставки за студентска и преподавателска мобилност – разработена процедура по Еразъм+ и правила, публикувани на специализирания сайт на ХФ и други документи. Процесът е обезпечен и организационно-структурно – в ХФ има факултетен Еразъм-координатор.

За осигуряване на студентската мобилност се предлагат 5 курса на английски език в ПН 1.3. Студентите имат възможност да слушат минимум 2 интензивни курса на английски език.

Ръководството на ХФ отчита 18 договора с 11 чуждестранни университета за одитирания период. До 2019 г. се отчитат 23 изходящи мобилности на преподаватели, заети в ПН 1.3., както и 14 входящи мобилности. През последните години няма реализирани мобилности на студенти от одитираното ПН, което е вътрешен резерв. Трябва да се има предвид, обаче, че задълбочаването на проблема с мобилностите от 2019 г. е разпространен факт – от гледна точка на непреодолимите последици от пандемията COVID19.

4.7. Научноизследователска дейност на студентите

Химическият факултет осигурява и мотивира участието на обучаващите се студенти и докторантите от ПН 1.3. „Педагогика на обучението по...“. Резултатите от съвместните изследвания се представят на научни форуми и се публикуват.

Налице са необходимите нормативни предпоставки за целта – *Регламент за участие на студенти в научноизследователската дейност; Регламент за разработване и защита на дипломна работа; Регламент за разработване и защита на дисертационен труд*. Тези документи показват друга добра практика в ХФ и са подкрепени с приложени линкове към всеки от тях.

Сред възможностите за участие са: (1) включване в научноизследователската работа на катедрите и на отделни преподаватели; (2) включване в колективите на научноизследователски проекти; (3) разработване на дипломни работи по научни тематика и под ръководството на членовете на академичния състав в отделните катедри на ХФ; (4) участие в научни форуми (конференции, семинари и др.); (5) съвместни научни публикации с преподавателите, които са ръководили тяхната научноизследователска работа.

Докторантите са част от изследователски екипи, които работят по вътрешноуниверситетски, национални и международни научноизследователски и образователни проекти.

Други положителни резултати и добри практики в ХФ в това направление са:

- участието на студенти и докторанти в организиране на традиционната конференция „Предизвикателства в химията и в химически клуб „Драгендарф“;
- данните от приложените справки и списъци с публикации.

4.8. Изпитни комисии и процедури

Процедурите по провеждане на семестриални и държавни изпити, както и по защитите на дипломните работи е съобразена с общоуниверситетската процедура за провеждане на държавни изпити и защити на дипломни работи. Специфичните изпитни

процедури по отделните дисциплини се разработват от титулярите на дисциплините и са неразделна част от анотациите на учебните програми. Студентите се запознават с тях в началото на семестъра. Държавните изпитни комисии също изработват специфични процедури за проверка и оценка на знанията, прикрепени към съответните програми (конспекти) за държавен изпит.

В състава на комисиите за семестриални и държавни изпити участват хабилитирани преподаватели по съответните специалности от ПУ. Представители на работодателите участват в реализацията на практиките и изпитите. В подкрепа на това са приложени договори и заповеди за базови учители.

4.9. Система за атестиране на преподавателите

Атестирането в Химическия факултет се извършва от комисия по атестирането. Информацията на Факултетната атестационна комисия е съхранена и документирана надлежно и се извършва съгласно Правилника за атестиране на академичния състав на Пловдивския университет, въз основа на приети от АС типови критерии и включват оценяване на: учебна дейност; научна дейност; административна дейност и студентското мнение. Резултатите от атестирането на преподавателите се отразяват релевантно на тяхното стимулиране и на възможностите им за развитие и кариера.

За всяка процедура във факултета се съхраняват атестационен лист, отчет на атестирания преподавател, преценка от ръководителя на катедрата и препис-извлечение от заседание на катедрения съвет, където са обсъждани материалите.

Всички атестирани 36 преподаватели за периода 2013-2021 г. са получили положителна оценка за тяхната учебна, научна и административна дейност.

4.10. Спазване на етичните норми

ХФ на ПУ се ръководи от академичната почтеност като приоритет на институционално равнище. Добрите норми за поведение и професионални взаимоотношения са представени в *Етичен кодекс на работещите в ПУ „Паисий Хилендарски“*.

В ХФ е създадена възможност за бърза реакция при сигнали от студенти и докторанти, относно жалби или проблеми от различен характер. В успешното им разрешаване се включва ръководната структура на Химическия факултет – ръководителите на катедри, Комисията по етика, Деканското ръководство. Ясно са огласени академичните правила и конкретните практики в учебния и научния процес на ХФ, както и реакцията, мерките и санкциите при неспазването им и некоректното отношение. Факултетът разполага и със собствен *Регламент за реакция при нечестни прояви на студенти, преподаватели и служители*.

За предотвратяване на нечестни прояви основната политика е превенцията.

Положителна констатация е, че през анализирания отчетен период няма постъпили сигнали от или срещу преподаватели, студенти и служители за дискриминация и за други нарушения на университетската етика. Това е в резултат на техния висок морал и професионализъм и е белег за ефективна превенция на факултетно и университетско ниво.

4.11. Външни оценки на учебната документация и анализ на резултатите от Рейтинговата система

Външни оценки на учебната документация на одитираното професионално направление 1.3 са правени в рамките на процедурите по акредитация от НАОА, САНК-процедури, както и при получаване на обратна връзка от потребители на кадри.

Приложени и представени на одиторската комисия са направените анализи на резултатите от рейтинговата система. През последните години прави впечатление ус-

тойчовото второ място в класацията на ВУ в България, което е атестат за водещото място на Университета и Факултета в одитираното професионално направление за подготовка на квалифицирани учители.

За утвърждаване и подобряване на позициите в рейтинговата система са предприети редица адекватни действия:

- цялостни в учебния процес;
- чрез въведената нова образователна програма „Химия с английски език“ от 2018 г.;
- обновената и реструктурирана магистърска програма „Обучението по химия в училище“ – както за специалисти, така и за неспециалисти;
- актуализирани и нови учебни планове и курсове;
- интегрирането на резултатите от актуални научни изследвания в процеса на обучение и др.

5. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

От извършените дейности по одита и направените оценки могат да бъдат формулирани следните **обобщени изводи**:

- В Химическия факултет е създадена и функционира ефективна организация и система за управление на качеството.
- Преподавателите и служителите в отделните катедри на Химическия факултет са запознати с изискванията на документацията на СУК и с произтичащите от тях права, задължения и отговорности.
- Цялата документация по СУК, необходимите вътрешни правилници и документи са на разположение на заинтересованите лица. Осигурен е и достъп до документираните процедури и вътрешните документи.
- По време на проведенения вътрешен одит не бяха констатирани пропуски и несъответствия от изискванията на СУК.
- Мненията и предложенията на заинтересованите групи по отношение на учебния процес и учебната документация са надлежно документирани в доклади, анализи, отчети, протоколи и други. Документацията е систематизирана и представена на одиторската комисия в подходящ и достъпен вид.
- Въз основа на мненията и препоръките на заинтересованите групи се вземат адекватни мерки за решаване на различни проблеми, свързани с качеството на обучение и повишаването на конкурентоспособността на ХФ в одитираното професионално направление 1.3.

Комисията от вътрешни одитори установи, че в Химическия факултет на ПУ „П. Хилендарски“ са създадени редица **добри практики**, сред които могат да бъдат отбелязани следните:

- Създадени са актуални, интердисциплинарни образователни програми, разработвани съвместно с други факултети на Пловдивския университет.
- Извършва се много интензивна и ефективна научноизследователска и проектна дейност, в която активно участват студенти и докторанти.
- Периодично се организират и провеждат научни форуми, на които докторантите представят резултати от своите изследвания.
- Студентите и докторантите от ХФ участват активно в организиране на традиционната конференция „Предизвикателства в химията и в химически клуб „Драгендарф“.
- Осигурен е регулиран достъп до документацията по управление на качеството.

На база на проведения вътрешен одит в Химическия факултет, Комисията от вътрешни одитори отправя на одитираното звено следните **предложения за подобрения** и дава **препоръки** в следните направления:

➤ Да се разработи Стратегия за развитие на ПН 1.3. „Педагогика на обучението по...“ и така да се очертае рамката от пътища за развитие на направлението в границите на Факултета.

➤ Да се мотивират студентите и кандидатстудентите за:

- по-голям интерес към образователните програми, предлагани от ХФ в одитираното ПН 1.3 и към възможностите за академичен обмен;
- по-висока ангажираност към проблемите на организацията и качеството на обучението;
- по-добро възползване от възможностите за научноизследователска и проектна дейност.

➤ Да се отстранят някои епизодични пропуски в учебните програми, свързани с неуточнени и непрецизирани методи и критерии за проверка и оценка на знанията, както и с необходимото подписване на програмите.

Председател на Комисията от вътрешни одитори:

(подпис)

Членове: 1.

(подпис)

2.

(подпис)

3.

(подпис)

Запознати с доклада:

1. Ректор:

(подпис)

2. Зам.- ректор:

(подпис)

3. Декан:

(подпис)